

Навчальна дисципліна «Соціологія»

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Вибіркова дисципліна: загальної підготовки

Редакція: 2022р.

Циклова комісія загальної підготовки.

Викладач: Гелевер В.В.

Вивчається у 7 семестрі (4 курс, 1 семестр)

Обсяг 90 годин. З них аудиторні 34 години у вигляді лекційних та семінарських занять.

7 семестр – 17 тижнів, по 2 год./на тиждень.

Підсумкова форма контролю: залік.

Самостійна робота – 56год.: відбувається впродовж семестру та складається з підготовки до аудиторних занять та контрольних заходів.

Консультації: здійснюються викладачем впродовж семестру згідно розкладу щотижня.

Мета дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння студентами специфіки соціальної життєдіяльності суспільства та окремих його складових, збагачення їхньої культури, формування сучасної соціальної свідомості та осмислення існуючих соціальних процесів та явищ, розширення світоглядних меж.

Завдання дисципліни:

Соціологія є однією із загальних дисциплін, що формує та систематизує розуміння соціальної життєдіяльності суспільства та окремих його складових, сучасної соціальної свідомості та осмислення існуючих соціальних процесів та явищ, розширення світоглядних меж.

Завданнями дисципліни є:

- 1) ознайомлення студентів зі специфікою соціальної реальності освоєння людиною основних аспектів функціонування суспільства, історією виникнення і розвитку соціологічних ідей, основними теоретичними проблемами соціології та її поняттєвим апаратом;
- 2) формування культури мислення, світоглядної та методологічної бази соціології, накопиченою людством за всю історію існування;
- 3) розвиток вміння аналізувати соціальні проблеми на підставі критичного залучення масиву аргументів щодо тих чи інших соціологічних понять, явищ і процесів навколишньої дійсності;
- 4) навчання навикам зіставлення соціологічних знань з практикою суспільного життя;
- 5) виховання сучасної компетентної особистості на основі гуманістичних ідеалів, національних, демократичних та громадянських цінностей.

Тематика та види навчальних занять

Усі заняття проводяться у формі надання лекційного матеріалу та семінарського обговорення. Орієнтовна кількість лекційного матеріалу та семінарської роботи – 34 год.

Навчання складається з 11 тем, кожна з яких закінчується підсумковим усним обговоренням та контрольною роботою:

1. Соціологія як наука. Соціологічні дослідження.

- Загальні поняття соціології.
- Соціологічні дослідження, їх складові елементи.
- Методи збору соціологічної інформації.

2. Історія розвитку соціології.

- Виникнення і розвиток соціології як окремої науки.
- Основні етапи і напрямки соціології ХХ ст.
- Соціологічна думка України.

3. Суспільство як соціальна система. Соціологія культури.

- Поняття суспільства та його системно-структурна характеристика.
- Розвиток суспільства.
- Соціологічний аналіз культури.
- Нова соціально-культурна реальність та розвиток національної культури.

- 4. Суспільство як соціальна система. Соціологія культури.**
  - Поняття суспільства та його системно-структурна характеристика.
  - Розвиток суспільства.
  - Соціологічний аналіз культури.
  - Нова соціально-культурна реальність та розвиток національної культури.
- 5. Особистість як система. Процес соціалізації особистості.**
  - Поняття, структура та типи особистості.
  - Загальні підходи щодо вивчення поняття особистості в соціології.
  - Соціалізація: сутність та зміст.
- 6. Соціальна структура та соціальна стратифікація.**
  - Поняття та види соціальної структури.
  - Соціальна стратифікація. Критерії соціальної стратифікації.
  - Типи стратифікаційних систем.
  - Соціальна мобільність.
- 7. Соціальні інститути та соціальні організації.**
  - Поняття соціального інституту, їх види та функціональне призначення.
  - Природа соціальної організації, її структура та функції.
  - Типологічна характеристика соціальних організацій.
- 8. Соціологія сім'ї.**
  - Сім'я як об'єкт соціологічного вивчення.
  - Сім'я як соціальний інститут і як мала соціальна група.
  - Основні функції сім'ї та тенденції її розвитку.
- 9. Соціологія конфлікту.**
  - Поняття конфлікту, його соціальна природа та функції у суспільстві.
  - Структура, показники, причини та умови виникнення конфлікту.
  - Управління соціальними конфліктами.
- 10. Соціальний контроль та соціальне управління.**
  - Поняття та види соціального контролю.
  - Девіантна поведінка.
  - Структура та функції управлінської діяльності.
  - Стили управління.
- 11. Соціологія освіти.**
  - Освіта та її соціальне значення.
  - Статус, предмет і об'єкт соціології освіти.
  - Освіта як соціальний інститут. Структура освіти України.

Оцінювання результатів навчання

В організації навчального процесу під час вивчення дисципліни застосовують підсумкову форму контролю як розрахунок середньої з усіх підсумкових контрольних робіт для семестрового заліку. Контроль кожної контрольної роботи виконується за критеріями у табл. 1.

На заліковому занятті виконуються залікова робота або контрольні роботи, які були нескладені у поточному семестрі.

Якщо виконані усі контрольні роботи – підсумкова оцінка заліку виставляється автоматично

Форма оцінювання робіт та підсумкового контролю: за національною шкалою і шкалою ECTS.

Оцінки за шкалою ECTS відповідають наступним балам для розрахунку середнього:

A – 5 бал, **B** – 4,5 бал, **C** – 4 бал, **D**– 3,5 бал, **E** – 3 бал, **FX,F** – 0 бал

Розрахунок підсумкової оцінки, за умови виставлення за результатами контрольних робіт, проводиться у відповідності правил математичного округлення.

Таблиця 1 – Критерії оцінювання поточних та підсумкових робіт з теоретичних питань

Відмінно	A	Суть питання розкрита повністю. Відповідь логічна і послідовна, проілюстрована необхідними прикладами. Здобувач демонструє високі знання понятійного апарату, вільно орієнтується в
----------	---	---

		матеріалі навчальних, наукових та довідкових джерел. Вміє аргументувати судження, демонструє розвинені аналітичні навички
Добре	B	Суть питання розкрита майже повністю. Відповідь логічна і послідовна, але наведені приклади співвідносяться з викладеною теорією не в повному обсязі. Здобувач демонструє достатньо високі знання понятійного апарату, добре орієнтується в матеріалі навчальних, наукових та довідкових джерел. В більшості випадків аргументує судження, демонструє розвинені аналітичні навички
Добре	C	Основна суть питання розкрита, але є певні неточності та невідповідності. Відповідь здебільшого логічна і послідовна, але наведені приклади співвідносяться з викладеною теорією не в повному обсязі. Здобувач демонструє знання понятійного апарату на рівні вище середнього, в цілому орієнтується в матеріалі навчальних, наукових та довідкових джерел. В більшості випадків аргументує судження, демонструє достатньо розвинені аналітичні навички
Задовільно	D	Суть питання розкрита наполовину, є неточності та невідповідності. У відповіді спостерігаються логічні прогалини, непослідовність викладу матеріалу, мала кількість прикладів. Здобувач демонструє знання понятійного апарату на середньому рівні, не дуже добре орієнтується в матеріалі навчальних, наукових та довідкових джерел. В багатьох випадках аргументація суджень достатньо слабка, аналітичні навички здобувача розвинені посередньо
Задовільно	E	Суть питання розкрита частково, багато неточностей та невідповідностей. У відповіді спостерігаються виразні логічні прогалини, непослідовність викладу матеріалу, відсутність прикладів. Здобувач демонструє знання понятійного апарату на середньому рівні, слабо орієнтується в матеріалі навчальних, наукових та довідкових джерел. В більшості випадків аргументація суджень достатньо слабка, аналітичні навички здобувача розвинені посередньо
Незадовільно	FX	Суть питання фактично не розкрита, багато помилок і невідповідностей. Відповідь нелогічна і непослідовна, приклади відсутні. Здобувач демонструє низький рівень знань понятійного апарату, погано орієнтується в матеріалі навчальних, наукових та довідкових джерел. Не

		може аргументувати висловлені судження, аналітичні навички нерозвинені
Незадовільно	F	Відповідь відсутня

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Соціологія: Підручник. 5-те вид., стереотипне/Затвер. МОНУ. За ред. В.М. Пічі: Т. 2023р.. 296 с.
2. Соціологія. Загальний курс. 4-те вид. Підручник. Затвер. МОНУ Лукашевич М.П., Туленков М.В. т. 2023 р. 408 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Соціологія: підручник. 5-те видання, стереотипне / за редакцією В.М. Пічі – Львів: «Новий Світ-2000», 2024. – 279 с..
2. Соціологія: підручник. Київ: ЦНЛ, 2019. 808 с. 4. Черниш Н. Й. Соціологія ... Видавництво Наш Формат, 2022. 664 с.

Політика освітнього процесу та підсумкового контролю

Активна участь в семінарських заняттях, дотримання графіків здачі контрольних та індивідуальних завдань, самостійна робота здобувача при підготовці до всіх видів аудиторних занять, присутність на консультаціях може бути відзначена на підсумковій роботі додаванням від 0,5 до 1 балу. Здобувачі зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності при виконанні підсумкових контрольних робіт.

Відсутність здобувача на контрольній роботі відповідає оцінці «0 бал».

Під час всіх видів аудиторних занять здійснювати телефонні дзвінки забороняється.

Дозволяється використання будь-яких підручників, посібників, конспектів лекцій, інтернет-ресурсів під час проходження підсумкових практичних робіт

Заборонено використання будь-яких підручників, посібників, конспектів лекцій, шпаргалок під час проходження підсумкових контрольних робіт.

Перескладання заліку відбувається за встановленим розкладом, або після термінів перескладання індивідуально за направленням навчальної частини.